

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Qua non vrit

urn:nbn:de:bsz:31-101049

IN peccatoris conversione tria requiri
satis decisum est, Verbum nimirum,
Spiritus Dei, & Voluntatem hominis.
Nec enim ut passiva tantum voluntas
humana consideranda est, sed actionis
non nihil eidem, in prima animi muta-
tione, adscribendum esse credimus. Quo-
ties enim aliquis convertitur, Deus opus
illud non in invitum, sed in volentem
exercet: Atque eo ipso quidem momen-
to, quo fit conversio, Dei gratia median-
te, conversionem suam vult, is qui con-
vertitur. Hinc rectè August. Serm. 15.
de Verb. Apost. Qui te creavit sine te,
inquit, salvare te non vult, sine te.
Et rursus; Voluntatem nostram, ut
bonū aliquod opus bene faciamus,
requiri certū est, atqui etiam ex no-
bis, nostra potentia, non habemus;
voluntatem quippe in nobis opera-
tur Deus. Ecce enim! eo ipso tempore,
quo gratiam Deus largitur, hoc ipsum
quoque nobis confert, posse velle, & actu
velle recipere.

IN de bekeeringe des sondaers drie dingen
Ivan noode te zijn, te weten, het Woordt,
Godes gheest, ende den Wille des menschen,
wert by God-salige mannen in deser voegen,
toegeftaen: te weten, Dat des menschen wille
niet slechtelijck als lijdende, maer oock als
eenighe werckinghe in haer hebbende, in de
eerste veranderinghe des ghemoets, haer ver-
toont. Want so wanneer de mensche bekeert
wert, Godt de Heere en werckt op den selven
niet tegens danck vanden selven, ende als on-
willich, maer met sijn danck, ende als gewil-
lich: in voegen dat, dien selven oogenblick dat
de bekeeringe aengaet, den gener, die bekeert
wert, by middel van Godes genade, sijn bekee-
ringhe selfs oock wil. En hierom seyr Augusti-
nus seer wel. Ser. 15. de verb. Apost. De ghene
die u gheschapen heeft sonder u, en wil u niet
salich maken sonder u: ende wederom, Onse
wille van noode te wesen om een goedt werck
te doen, is gants vast en seker. Maer dese selve
wille en hebben wy nochtans door eyghen
macht niet, noch uyt ons selven: maer de Hee-
re werckt dit selve willen. Want siet! ter selver
stondt dat God ons sijne ghenade schenckt, so
geeft hy ons met eene dat wy connen willen,
en dat wy het willen metter daet connen aen-
nemen.

*Wy Zyn te vooren dood en stil,
Godt geeft ons'troeren en den wil.*

DEVT. 30. 19.

TEstes in vobis hodie calum & terram
quod proposuerim vobis vitam &
mortem, benedictionem & maledictionem.
Elige ergo vitam, ut & tu vivas &
semen tuum.

PROVERB. 14. 16.

LE Sage craint, & se retire du mal:
Mais le fol s'escarmouche, & se tiens
seur.

B 3

NIL,